

Tämä on Suomen Pelastuskoiraliitto ry — Finlands Räddningshundförbund rf:n yleinen koeohje. Pelastuskoiraliiton jäsenyhdistykset voivat paikallisesti sopia väestönsuojelu- tai poliisiviranomaisten kanssa koirien kouluttamisesta ja sijoittamisesta eri tarkoituksiin. Tämän koeohjeen lisäksi liitolla on erilliset koulutusohjeet koirien kouluttamisen tueksi ja ohjaamiseksi.

1 YLEISET MÄÄRÄYKSET

1.1 RAUNIORADAT

Väestönsuojeluviranomaiset tarkastavat Suomen Pelastuskoiraliiton valtuuttaman edustajan kanssa vähintään joka viides vuosi kunkin käytössä olevan radan hyväksyttävyyden tarkoituksenmukaiseen koulutus- ja koetoimintaan.

1.2 KOETESTA AJAT

Kokeissa voi toimia testaajana Suomen Pelastuskoiraliiton kouluttama ja liiton hallituksen hyväksymä koetestaaja. Hyväksytyt koetestaajat on lueteltu Suomen Pelastuskoiraliiton [www-sivuilla](http://www.spelastuskoira.fi).

1.3 KOEJÄRJESTELYT

- Yhdistykset ilmoittavat kaikista perus- ja loppukokeista viranomaisille hyvissä ajoin etukäteen, jotta viranomaisella on mahdollisuus halutessaan tulla valvomaan kokeita.
- Koetulos merkitään koiran koekirjaan ja koepöytäkirjaan. Rauniokokeissa koepöytäkirjasta toimitetaan kopio järjestävän yhdistyksen kunnan viranomaisille. Toisen yhdistyksen järjestämässä kokeissa vierailijat huolehtivat ilmoituksen toimittamisesta viranomaisille itse oman yhdistyksensä kautta.
- Kokeesta, testauksesta, koejärjestelyistä tms. voi tehdä valituksen viikon kuluessa järjestävän yhdistyksen vastaavalle testaajalle. Tarvittaessa yhdistysten vastaavista testaajista koottu elin kokoontuu käsittelemään asiaa.
- Hylättyä koetta ei voi uusia samana päivänä.
- Kokeet ovat voimassa 3 vuotta. Vanhentuneen kokeen voi uusia milloin tahansa, ilman että tarvitsee suorittaa alempia kokeita ensin. Esim. loppukokeen vanhentuttua voi mennä loppukokeeseen.

1.3.1 Koira

- Kokeeseen osallistuvan koiran alikärajä on 15 kuukautta.
- 1.1.2001 jälkeen syntyneet typistetyt koirat eivät saa osallistua kokeisiin.
- Koiran tulee olla tunnistusmerkitty. Tunnistusmerkinnät tarkistetaan pistokokein.
- Koiralla tulee olla voimassaoleva penikka- ja raivotautirokotus.
- Narttu ei saa osallistua kokeeseen 30 vrk ennen penikointia ja 42 vrk penikoinnin jälkeen.
- Kiimainen narttu voi osallistua kokeeseen, jos koejärjestelyt sen sallivat. Kiimainen narttu osallistuu kokeeseen aina viimeisenä.
- Sairas koira ei saa osallistua kokeeseen.
- Koiran luoksepäästävyys testataan jokaisen kokeen alussa. Koira ei saa olla aggressiivinen ihmisiä tai muita koiria kohtaan. Jos koira puree, koe keskeytetään ja siitä tehdään merkintä koiran koekirjaan ja koira joutuu koekieltoon yhdeksi vuodeksi. Jos tilanne toistuu, asia käsitellään yhdistysten vastaavista testaajista koottussa elimessä.
- Koiran hallittavuus voidaan testata jokaisen kokeen alussa.

1.3.2 Koiranohjaaja

- Koiranohjaaja toimii kokeessa koiransa kanssa omalla vastuullaan.
- Koiranohjaaja ei voi osallistua kahden eri koiran kanssa samaan kokeeseen saman päivän aikana.

2 KOE OHJEET

2.1 RAUNIOKOKEET

- Kokeet suoritetaan hyväksytyllä raunioradalla. Koirien luokse päästävyys testataan yhteisesti ennen hallittavuusosuuden alkua.
- Kokeen aikana on erilaisia häiriötekijöitä kuten savua, pauketta, työkoneiden tai vastaavien ääniä, työskenteleviä henkilöitä jne. Koealueen koon tulee olla suhteessa radan vaikeusasteeseen ja käytettävissä olevaan aikaan.
- Ohjaaja voi halutessaan pitää koiran kytkettynä korkeintaan noin 5 metrin pituisessa liinassa ja kuristamattomassa kaulaimessa tai valjaissa.
- Rullalla ilmaisevalla koiralla saa olla yllään ilmaisun vaatimat varusteet.
- Ohjaaja ilmoittaa koiran ilmaisusta testaajalle käsimerkillä.
- Koira saa reagoida laukauksiin, mutta se ei saa menettää työkykyään. Koiran välittömässä läheisyydessä ei saa ampua.
- Hallittavuus testataan soveltuvuus- ja peruskokeessa, mutta se on mahdollista haluttaessa testata myös jokaisen muunkin rauniokokeen yhteydessä. Hallittavuusosuus täytyy suorittaa hyväksytysti ennen maasto-osuuden suorittamista.
- Samassa rauniokokeessa koiralla saa olla vain yksi ohjaaja.
- Rauniokokeissa ammutaan 6 tai 9 mm:n starttipistoolilla, maasto- osuuksissa noin viiden minuutin välein.
- Löytyneet maalihenkilöt poistuvat piiloistaan heti löytymisensä jälkeen testaajan luvalla.

2.1.1 Hallittavuus ja selviytyminen esteistä

1. Vapaana seuraminen ja laukauspelottomuuden testaaminen
2. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo (noin 20 m)
3. Irtaantuminen ja maahanmeno (noin 20 m)
  - Tämä osa suoritetaan vasta peruskokeessa.
4. Kulkeminen ahtaassa käytävässä tai kellaritulassa
5. Liikkuminen sortumassa ja siinä esiintyvistä esteistä (portaat, kapeat lankut, torni jne.) selviytyminen

2.1.2 Soveltuvuuskoe

Raunioalueen tulee olla alueen vaativuudesta riippuen esim. 50 x 50 metriä, ja alueella täytyy olla vähintään 10 piiloa.

Raunioalueelle on piilotettu kolme (3) maalihenkilöä, joiden luokse koiralla tulee olla esteetön pääsy (ns. avopiiloja). Kokeen suorittamiseen on aikaa 10 minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koiran tulee annetussa ajassa löytää kaksi maalihenkilöä. Maalihenkilöiden ilmaisutapa on vapaa, ja kaksi virheilmaisua sallitaan.

Hyväksytystä suorituksesta yhdistykset voivat halutessaan palkita osanottajat pelastuskoiratarralla ja erillisellä todistuksella.

2.1.3 Peruskoe

Peruskokeeseen saa osallistua koira, joka on suorittanut soveltuvuuskokeen.

Raunioalueen tulee olla alueen vaativuudesta riippuen esim. 60 x 80 metriä, ja alueella täytyy olla vähintään 20 piiloa.

Raunioalueelle on piilotettu kolme (3) maalihenkilöä, joista yhden tulee olla ns. avopiilossa. Kokeen suorittamiseen on aikaa 15 minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koiran tulee annetussa ajassa löytää ja selvästi ilmaista ohjaajan etukäteen ilmoittamalla tavalla/tavoilla (haukkumalla, vinkumalla, kaivamalla, rullalla tms.) kaikki kolme maalihenkilöä. Virheilmaisuja ei sallita.

Hyväksytystä suorituksesta yhdistykset voivat halutessaan palkita osanottajat pelastuskoiranohjaajan kankaisella hihamerkillä ja erillisellä todistuksella.

2.1.4 Loppukoe

Loppukokeeseen saa osallistua koira, joka on suorittanut raunio-
peruskokeen.

Raunioalueen tulee olla alueen vaativuudesta riippuen esim. 100 x
100 metriä ja alueella täytyy olla vähintään 30 piiloa.

Raunioalueelle on piilotettu neljä (4) maali henkilöä, joista yhden
tulee olla ns. avopiilossa. Kokeen suorittamiseen on aikaa 20
minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koiran tulee annetussa ajassa löytää
ja selvästi ilmaista ohjaajan etukäteen ilmoittamalla tavalla
(haukkumalla, vinkumalla, kaivamalla, rullalla tms.) kaikki neljä
maali henkilöä. Virheilmaisuja ei sallita.

Hyväksytystä suorituksesta yhdistykset voivat halutessaan palkita
osanottajat koiran kaulapantaan kiinnitettävällä metallilaatalla ja
erillisellä todistuksella.

2.1.5 Taidontarkistuskoe

Taidontarkistuskokeena suoritetaan loppukoe.

Hyväksytystä suorituksesta yhdistykset voivat halutessaan palkita
osanottajat erillisellä todistuksella.

2.2 MAASTOKOKEET

Kokeisiin kuuluu sekä päivä- että pimeäosuus. Päivä- ja pimeäosuus on suoritettava vuoden sisällä toisistaan.

2.2.1 Hakukoe

- Koira liikkuu alueella joko vapaana ohjaajan käskyjen mukaan tai kytkettynä.
- Ilmaisutapa on vapaa.
- Ohjaaja ilmoittaa testaajalle koiran ilmaisutavan/-tavat ennen suoritusta. Ohjaaja ilmoittaa koiran ilmaisusta testaajalle käsimerkillä. Kytkeettynä etsivältä koiralta ei edellytetä erillistä ilmaisua.
- Ohjaaja saa etukäteen kartan, johon koedalue on merkitty ja jonka perusteella hän esittää etsintäsuunnitelman. Ohjaaja saa pitää kartan mukanaan suorituksen aikana.
- Alueen koossa ja/tai koeajassa on otettava huomioon maaston vaikeus.

2.2.1.1 Peruskoe

Koedalue on noin 1,5 ha:n kokoinen (esim. 100 x 150 m), ja sen muoto on vapaa. Alueella on kolme (3) maalihenkilöä. Kokeen suorittamiseen on aikaa päivällä noin 20 minuuttia ja pimeällä noin 30 minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koiran tulee annetussa ajassa löytää alueelta kaikki maalihenkilöt. Yksi virheilmaisus sallitaan.

2.2.1.2 Loppukoe

Loppukokeeseen saa osallistua koira, joka on suorittanut haku-
peruskokeen.

Koedalue on noin 3 ha:n kokoinen (esim. 100 x 300 m) ja sen muoto
on vapaa.

Alueella on 3 maalihenkilöä. Kokeen suorittamiseen on aikaa
päivällä noin 30 minuuttia ja pimeällä noin 45 minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koiran tulee annetussa ajassa löytää
alueelta kaikki maalihenkilöt. Virheilmaisuja ei sallita.

2.2.1.3 Taidontarkistuskokeet

Taidontarkistuskokeena suoritetaan loppukokeen pimeäosuus.

2.2.2 Jälkikoe

- Jäljen tulee ainakin kerran ylittää polku, oja, metsätie tms.
- Jäljen pituudessa ja/tai koeajassa on otettava huomioon maaston vaikeus.
- Jäljentekijä jättää jäljelle neljä (4) omaa tai etukäteen hajuustamaansa käyttöesineitä, ja ennen kuin koirakko aloittaa jäljestyksen, hän siirtyy takaisin jäljen päähän.
- Koetestaaja merkitsee muistiin kokeen aloitusajan. Koeaika alkaa jäljestyksen alkaessa.
- Jäljentekijä vastaanottaa koirakon löytämät esineet ja merkitsee muistiin kokeen päättymisajan.

2.2.2.1 Peruskoe

Koejälki lähtee noin 50—100 metrin pituiselta tien tai polun suuntaiselta janalta, jonka koirakko saa jälkeä nostessaan kulkea kerran edestakaisin. Jälki on noin kaksi tuntia vanha ja noin yhden kilometrin pituinen. Kokeen suorittamiseen on aikaa päivällä noin 30 minuuttia ja pimeällä noin 45 minuuttia.

Hyväksytyä suoritusta varten koirakon tulee vaaditulla tavalla nostaa jälki janalta sekä annetussa ajassa löytää kolme (3) jäljelle jätetyistä käyttöesineistä ja jäljen tekijä.

2.2.2.2 Loppukoe

Koejälki lähtee noin 100—150 metrin pituiselta tien tai polun suuntaiselta janalta, jonka koirakko saa jälkeä nostessaan kulkea kerran edestakaisin. Jälki on noin 3—4 tuntia vanha ja noin kahden kilometrin pituinen. Jäljellä on vähintään kolme (3) kulmaa, joista vähintään yhden tulee olla terävä (noin 45°). Jäljentekijä ei saa jättää esineitä kulmiin. Kokeen suorittamiseen on aikaa päivällä noin 1 tunti ja pimeällä noin 1,5 tuntia.

Hyväksytyä suoritusta varten koirakon tulee nostaa jälki janalta sekä annetussa ajassa löytää kolme (3) jäljelle jätetyistä käyttöesineistä ja jäljen tekijä.

2.2.2.3 Taidontarkistuskoe

Taidontarkistuskokeena suoritetaan loppukokeen pimeäosuus.